

[Bertel Dahlgaard.]

en Udtalelse om, at Fagorganisationerne ikke vil modsætte sig, at Regeringen søger Stortinget om Bemyndigelse til at lade Konflikter mellem Arbejdsgivere og Arbejdere afgøre af et Løn- og Tarifnævn i de Tilfælde, hvor en Konflikt vil kunne brygtes at ville skade Genopbygningsarbejdet. For faa Dage siden kom den Meddelelse, som det ærede Medlem Hr. Hans Hedtoft talte om, at Verdens mægtigste Nation har set sig nødsaget til at gennemføre Statsindgreb, som man ikke før har kendt Mage til paa dette Omraade. Der er derfor ingen Grund til fra nogen Side at behandle dette Spørgsmaal med nogen Art af Overlegenhed. Der er en indre Kraft i Samfundets og den offentlige Menings Krav om, at Spørgsmaalene om Arbejdsvilkaar til syvende og sidst ikke skal kunne afgøres af, hvem der kan holde længst ud i en Arbejdskamp, som ødelægger baade Parterne selv og det øvrige Samfund — det er jo i sig selv en forrykt Tanke —, og denne offentlige Mening er det, man kommer til at bøje sig for.

Det er jo ejendommeligt, at det gennem alle Ordføretaler er kommet til Udtryk, naar Talen var om Voldgift, at det vigtigste er, at man undgaar den, at det hele bliver klaret ved Overenskomstforhandlinger i fuld Frihed. I den Henseende er der overhovedet ingen Uenighed. Men disse fromme Ønsker nytter jo intet, naar Dagen er inde, for naar man ikke kan naa til Overenskomst, saa er Spørgsmaalet: hvad saa? Her vil jeg gerne sige til det ærede Medlem Hr. Hans Hedtoft, at paa dette Punkt synes jeg ikke, hans Argumentation var frugtbar. Jeg synes rent ud sagt, der paa dette specielle Punkt er en Brist i Logikken i den Tankerække, som det ærede Medlem i øvrigt saa udmærket førte igennem.

Det ærede Medlem og Socialdemokratiet erkender, at Statens Afgørelse i saadanne Tilfælde kan være nødvendig. Man har hidtil erkendt fra alle Sider her i Salen, at naar Statens Afgørelse bliver nødvendig, maa man paa den anden Side erkende, at det at ophøje Forligsmandens Forslag til Lov ikke er rationelt i sig selv, fordi Forligsmandens Forslag nu engang ikke er bygget op paa, hvad der sagligt er rigtigt, men er bygget op paa dette: at søge at finde det Punkt, hvor man snarest kan vente sig et Forlig. Og denne Fremgangsmaade: Statens Forligsmands Forslag, der ophøjes til Lov, har vi netop set to praktiske Eksempler paa i Foraaret — typiske Eksempler —, som jeg synes maa virke noget advarende. I det ene Tilfælde havde begge Parter Bestyrelser vedtaget et Forligs-

forslag, hvorfor der var den størst tænkelige Garanti for, at dette Forslag i hvert Tilfælde ikke kunde indeholde nogen stor Uret over for Arbejderne. Dette Forslag stemte Socialdemokratiet imod. I det andet Tilfælde, hvor den ene Part havde tiltraadt, og den anden Part ikke havde tiltraadt, stemte Socialdemokratiet for Indgrebet. Det kan ikke være anderledes, end at man maa formode, at Socialdemokratiets Stilling var dikteret af, at i det ene Tilfælde havde Arbejderne ved Urafstemningen stemt imod, og derfor stemte Socialdemokratiet ogsaa imod, medens det i det andet Tilfælde var Arbejdsgiverne, der havde stemt imod, og derfor stemte Socialdemokratiet for.

Jeg kan ikke forstaa, at det ærede Medlem Hr. Hans Hedtoft ikke kan indse, hvor uholdbar en Stilling dette er, naar det drejer sig om Afgørelse af Stridigheder; at det ærede Medlem ikke kan se, hvor utilfredsstillende en saadan Fremgangsmaade er i Forbindelse med Statens og Lovgivningsmagtens Afgørelse. Heroverfor er det at Forslagsstillerne siger: det er Rigsdagens Pligt, naar man erkender, at Staten i visse Tilfælde maa gribe ind for at forsvare Samfundets fælles Interesser, at sørge for ikke at staa uforberedt over for disse Situationer. Rigsdagen har Pligt til, saa vidt det staar i dens Magt, at sikre, at der i for Landet saa vigtige og alvorlige Spørgsmaal træffes saglige Afgørelser.

Saa kommer jeg til det Punkt, hvor jeg overraskedes af en Bemærkning, det ærede Medlem fremsatte, idet det ærede Medlem sagde, at Ophøjelsen af et Mæglingforslag til Lov trods alt alligevel nød en langt højere Grad af Tillid i Arbejderkredse end en Voldgiftskendelse. Jeg har allerede anført, at dette er ret uforstaaeligt, da Forligsmandens Kendelse jo ikke skal bygge paa det rent saglige. Men hvis det er rigtigt, maa det ærede Medlem erkende, at ganske de samme Argumenter, som han fremførte mod Anvendelsen af Voldgift: Bevidstheden om denne Voldgiftsdomstol, som eventuelt skal træde i Virksomhed og derfor ødelægger de Forhandlinger, der gaar forud, det vil sige skaber Sandsynlighed for, at de ikke vil føre til et Resultat, i saa Tilfælde ogsaa vil gælde over for en Ordning, hvorefter man vil kunne regne med den Eventualitet, at Forligsmandskendelsen normalt ophøjes til Lov, hvis Parterne ikke bliver enige. — Jo, ærede Medlem, det maa være logisk. — Hvis man fortsætter denne Udvikling, vil det være ensbetydende med, at Forligsmandsinstitutionen gaar over til at blive en egentlig Voldgiftsdomstol — det